

De Taal van het Nieuws

Een analyse van de invloed van accent in Nederlandse regionale
en nationale nieuwstelevisie.

Joppe Bakelaar, 5622425
BA Taal- en Cultuurstudies
Universiteit Utrecht, Geesteswetenschappen
Begeleider: Anne-France Pinget
Tweede lezer: Debbie Cole
14 december '18
7985 woorden

Universiteit Utrecht

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Inleiding	4
2. Theoretisch kader	6
2.1 Accent en Standaardtaal	6
2.2 Taalattitudes	6
2.3 Spraakstijl en Publiek	7
2.4 Regionale Variëteiten.....	8
2.4.1 Het Brabants accent	9
2.4.2 Het Gronings accent	9
3. Onderzoeksvragen en hypotheses	10
3.1 Hoofdvraag	10
3.2 Deelvragen en Hypotheses	10
4. Methode	11
4.1 Onderzoekdesign	11
4.2 Fragmenten	11
4.3 Vragenlijsten.....	12
4.4 Participanten	13
5. Resultaten	15
5.1 Factoranalyse.....	15
5.2 Deelvraag 1	16
5.3 Deelvraag 2	16
5.4 Deelvraag 3	17
6. Discussie	19
6.1 Deelvragen.....	19
6.2 De waarde van regionale nieuwstelevisie	20
6.3 Kritische reflectie	20
7. Conclusie	22
Bibliografie	23
Bijlages	26
Bijlage I: Figuur 1	26
Bijlage II: Orthografische transcripties.....	27
Bijlage III: Enquête	29

Samenvatting

In dit onderzoek staan de attitudes van Brabanders en Groningers binnen het kijkersprofiel ten opzichte van de standaardvariëteit en de regionale variëteiten gebruikt nationale en regionale nieuwsmedia centraal. Aan de hand van de beoordelingen van 70 Groningers en Brabanders van 9 geluidsfragmenten uit nieuwsuitzendingen van NOS, Omroep Brabant en RTV NOORD, is gekeken wat het verband is tussen het accent van de nieuwslezer en de receptie van het nieuws. Op basis van een combinatie aan wetenschappelijke inzichten over spraakstijl, publiek en attitudes is een enquête opgezet geïnspireerd op de verbal guise techniek. Middels deze enquête is onderzocht wat het verschil is van de receptie van regionaal en nationaal nieuws, wat het effect is van het behoren tot dezelfde in-group als een regionale nieuwsomroep en wat de waarde is van regionaal nieuws.

Na een statistische analyse en het opstellen van de beoordelingscriteria *bekwaamheid* en *sociale aantrekkelijkheid* bleek dat nieuws met de standaardvariëteit van het Nederlands een hogere status heeft en nieuws met een regionale variëteit van het Nederlands sociaal aantrekkelijker overkomt. Daarnaast blijken verschillen tussen het accent in Omroep Brabant en RTV NOORD op het gebied van status en sociale aantrekkelijkheid te bestaan en blijkt er geen verschil te zijn in de mate waarin de twee accenten een rol spelen in de regionale identiteit van de sprekers.

Uit de resultaten blijkt dus dat nationaal nieuws en regionaal nieuws verschillen in de manier waarop het nieuws overkomt op basis van bekwaamheid en sociale aantrekkelijkheid en dat de receptie van het nieuws beïnvloed wordt door het behoren tot de in-group van het nieuwsmedia. De combinatie van zowel sociolinguïstische als mediawetenschappelijke theorieën en modellen biedt ruimte voor nieuwe bevindingen in het onderzoek naar taalvariëteit in Nederland en regionale taal in de media. Het onderzoek onderstreept de noodzaak voor nieuwe theorieën binnen het veld van de taalvariatie in Nederland en suggereert dat de waarde regionale nieuwstelevisie ligt in het verschil met nationale nieuwstelevisie en de manier waarop ze de receptie van een specifieke doelgroep positief beïnvloeden.

1. Inleiding

Wanneer je zapt tijdens het televisiekijken, kom je vele regionale nieuwszenders tegen die ieder hun eigen mediadoelen, beoogd publiek en spraakstijl hebben. De diversiteit in de nieuwsmedia reikt namelijk zover als de diversiteit in haar publiek. Zo geeft Omroep Brabant bijvoorbeeld aan zich te richten op een specifieke groep: 'Omroep Brabant is dé regionale omroep van de provincie Brabant. (...) Objectief, betrouwbaar en eigentijds met als resultaat dat je als Brabander goed geïnformeerd mee kunt praten en verbonden blijft met je eigen provincie.' (Facebook Omroep Brabant). Toch blijkt de nieuwsitems qua inhoud weinig te verschillen binnen verschillende nieuwsprogramma's en nieuwsomroepen (Hijmans et al., 2011). Maar liefst zestig procent van de nieuwsitems zijn deels of geheel gebaseerd op voorverpakte informatie waardoor de nieuwsmedia grotendeels zijn veranderd in een doorgeefluik. Bovendien zorgen de door kabinet Rutte II opgelegde bezuinigingen van 17 miljoen op regionale televisie voor een wens naar meer samenwerking met de nationale nieuwstelevisie. Maar als dat het geval is, waarin verschillen de regionale en nationale nieuwsomroepen dan nog van elkaar, en wat maakt regionale nieuwstelevisie dan nog uniek?

De spraak gebruikt in de nieuwsuitzendingen van regionale uitzendingen kent regionale kenmerken (Bell, 2001). Regionale nieuwsomroepen zouden zich dus logischerwijs onderscheiden van elkaar en andere nieuwsmedia door hun verwachte regionale doelpubliek en de manier waarop ze hun regionale toon en spraak op aanpassen. Attitudeonderzoek naar regionale accenten zoals dat van Preston en Robinson (2005) geeft aan dat accenten bewust en onbewust meningen over de sprekers en de boodschap oproept bij luisteraars. Het naast elkaar leggen van deze twee ideeën suggereert een verband tussen een accent en de attitudes tegenover de spreker en de boodschap. Doormiddel van een focus op het accent van de nieuwslezer, kunnen de taalattitudes van kijkers van regionale omroepen en hun receptie van het nieuws onderzocht worden en op deze manier inzicht bieden in het fenomeen van de receptie van regionaal nieuws.

Om te onderzoeken wat de verhouding is tussen het accent van de nieuwslezers en de nieuwsreceptie van de kijkers wordt geprobeerd om in dit eindwerkstuk antwoord te geven op de vraag: *Wat is het effect van het accent van de nieuwslezer op de receptie van het nieuws door kijkers?* In dit onderzoek zal er gekeken worden naar de attitudes van participanten die binnen het kijkersprofiel van regionale omroepen passen ten opzichte van de inhoud van nieuwsitems. Op deze manier kan er gekeken worden naar de manier waarop de doelgroep van regionale omroepen, in de receptie van het nieuws en de verschaft informatie, wordt beïnvloed door het accent van de nieuwslezer van zowel regionale als nationale nieuwsmedia.

Dit onderzoek onderscheidt zich van eerder onderzoek door de focus op de spraak van nieuwslezers dat zich kenmerkt door een formele en bewuste stijl vanwege het feit dat nieuwslezers een voorbedachte tekst voorlezen. Hun spraak staat dus heel ver van de 'natuurlijke' en spontane spraak die in veel sociolinguïstische onderzoeken centraal staat. Daarnaast gaat deze specifieke casus in op de complexe regionale verdeling van de Nederlandse taal- en mediasituatie die nog lang niet geheel in kaart is gebracht. Als laatste focust het onderzoek zich op het analyseren van de verhouding tussen taal, attitudes en media waardoor er gezocht is naar combinaties in de inzichten van zowel sociolinguïstische als mediawetenschappelijke theorieën en modellen. Door het combineren van deze wetenschappelijke inzichten uit de taalkunde en de mediawetenschappen, kan dit onderzoek met nieuwe perspectieven het vraagstuk op een unieke wijze benaderen en ruimte scheppen voor een vernieuwend veld van vervolgonderzoek.

De onderzoeksvraag zal worden beantwoord aan de hand van een empirisch experiment dat

wordt gebaseerd op een theoretisch kader in hoofdstuk 2, gevolgd door een formulering en opstelling van deelvragen en hypothesen in hoofdstuk 3. Hierna zal in hoofdstuk 4 de gebruikte empirische onderzoeksmethode worden uitgelegd en onderbouwd in de methodologie, gevolgd door hoofdstuk 5 met daarin de presentatie en de bespreking van de gevonden resultaten. Uiteindelijk zal het onderzoek worden afgesloten met een maatschappelijke toepassing van de resultaten en een reflectie op de sterkere en zwakkere punten van het onderzoek in hoofdstuk 6. Hierna volgt er in hoofdstuk 7 een alomvattende conclusie met aanbevelingen.

2. Theoretisch kader

2.1 Accent en Standaardtaal

Accenten verschillen slechts van de standaardvorm van een taal op het gebied van fonologie en intonatie (Lippi-Green, 1994), terwijl dialecten van de standaardtaal verschillen op basis van zwaardere talige kenmerken als vocabulaire, grammatica en de morphosyntactische structuur (Trudgill, 1999). Accenten staan dus dichterbij dan dialecten bij de standaardtaal. Toch is het in de praktijk lastig om een harde grens te trekken tussen accenten en dialecten vanwege het feit dat een accent vaak tussen de standaardtaal en het dialect in staat en accentgebruikers streekwoorden gebruiken zonder dat ze in staat zijn de zwaardere talige kenmerken als grammatica en syntaxis van een dialect te gebruiken (Meyerhoff, 2011).

Standaardtaal kan binnen de taalwetenschappen beschreven worden als de taal en de uitspraak ervan die het meest samenhangt met de dominante linguïstische norm in een taalgemeenschap (Smakman, 2006). Toch bestaan er verschillende perspectieven om te bepalen of een taalvariëteit beschouwd kan worden als de standaardvariëteit (Smakman, 2006; Van de Velde, 1996; Van Bezooijen, 2002). Een eerste perspectief is dat standaardtaal gezien moet worden als een continue begrip waarbij een taalvariëteit ergens op een continuüm van standaard tot niet standaard wordt toebedeeld (Smakman, 2006). Er is dus geen absolute en binaire verdeling waarbij een taalvariëteit enkel als wel standaard of niet standaard gezien kan worden. Een tweede perspectief is in hoeverre een taal wordt gezien als de norm. Het Standaardnederlands heeft het statuut van omgangstaal in Nederland en de dominante norm in de standaarduitspraak is al sinds de vorige eeuw een gematigd Hollands of Randstedelijk accent (Van de Velde, 1996). Smakman (2006) geeft aan dat het gros van de Nederlandse bevolking denkt dat Standaardnederlands richting het westen van het land gesproken wordt en deze variëteit wordt gezien de standaardvorm van het Nederlands. De uitspraken van Van der Velde (1996) en Smakman (2006) komen dus overeen in de regionale toebedeling van het Standaardnederlands. Ook geeft Smakman (2006) aan dat uitspraak wordt gezien als een belangrijke bepalende factor van in hoeverre een variëteit kan gezien worden als de standaardvorm. Een derde perspectief is dat standaardtaal de taalvariëteit is die wordt gesproken in formele nieuwsberichten die uitgezonden worden op nationale omroepen (Van Bezooijen, 2002; Smakman en Van Bezooijen, 1997). Dit perspectief is gebaseerd op de impliciete betekenis van standaardtaal aangezien aangenomen kan worden dat omroepen slechts nieuwslezers in dienst nemen wanneer zij de Standaardvariëteit van een taal beheersen omdat zij immers een nationaal publiek moeten aanspreken (Van Bezooijen, 2002). Ook komt naar voren dat de uitspraakvariatie zeer gering is binnen nieuwlezerspraak en duidelijk en uniforme articulatie gebruikt wordt om de communicatie van de boodschap zo helder mogelijk te houden (Pinget, Rotteveel en Van de Velde, 2014). Hoewel deze perspectieven verschillende aspecten van het begrip standaardtaal bedekken, sluiten ze elkaar niet uit. Integendeel wijst een combinatie van de verschillende perspectieven juist op een inclusieve en alomvattende definitie van het begrip standaardtaal, dat in dit eindwerkstuk gehanteerd wordt.

2.2 Taalattitudes

Accenten geven kenmerken van de spreker weer. Uit onderzoek naar de beoordeling en attitude van accenten blijkt dat ze zowel bewust als onbewust een beoordeling van de spreker oproepen (Preston & Robinson, 2005). Derwing en Munro (2009) geven aan dat luisteraars goed in staat zijn accenten te

onderscheiden van de standaardtaal zelfs als ze niet vaardig zijn in die taal. Accenten zijn dus duidelijk onderscheidbaar van de algemene standaardvariëteit van een taal. Accenten dragen een bepaald niveau van prestige met zich mee (Milroy, 2001). Deze term beslaat zowel de bewuste hoogwaardige attitudes die de standaardvorm van een taal vaak oproept, wat ook wel overt prestige wordt genoemd, als de positieve attitudes die accenten soms onbewust met zich meedragen, ook wel covert prestige genoemd (Labov, 1985). Accentprestige zegt iets over de beoordeling van de spreker en is daarom een sociale evaluatie factor (Milroy, 2001). Aan de hand van de hoeveelheid prestige van een accent, plaatst een luisteraar een spreker op een bepaalde plek in de sociale ladder. Het hebben van prestige door middel van een bepaalde taalvariëteit valt binnen het concept dat Bourdieu (1992) linguïstisch kapitaal noemt. Met dit concept geeft Bourdieu aan dat de mogelijke taalvariëteiten sprekers binnen een taalgemeenschap een zekere hoeveelheid kapitaal geven die zorgen dat ze zich op een bepaalde manier kunnen uiten. Hoe meer linguïstisch kapitaal, hoe meer symbolische macht een spreker kan uitoefenen. Linguïstisch kapitaal wordt verworven door meerdere talen of variëteiten te beheersen of variëteiten met een hoog overert prestige (Bourdieu, 1992). Mensen met veel linguïstisch kapitaal binnen een taalgemeenschap hebben dus meer symbolische macht waardoor zij zich kunnen distantiëren van mensen met een sociaaleconomisch lagere status. Hierdoor kunnen ze een hogere positie verkrijgen in de maatschappij (Loos, 2000).

Ook Grondelaers, van Hout en Steegs (2009) geven aan dat een accent de sociaaleconomische status van een spreker weergeeft. Zo wordt een spreker van een variëteit dichtbij de standaardvorm vaak beter beoordeeld op het gebied van status en bekwaamheid dan variëteiten die meer afstand tonen ten opzichte van de standaardvorm. Op het gebied van solidariteit en integriteit is het juist andersom; daarop worden variëteiten die meer afwijken van de standaardvorm positiever beoordeeld dan de variëteiten dichtbij de standaardvorm (Grondelaers, et al., 2009). Daarnaast worden variëteiten dichtbij de standaardvorm beschouwd als mooier vanwege de goede verstaanbaarheid (Van Bezooijen, 2002).

Een ander belangrijk aspect binnen de sociale evaluatie van accenten is het feit dat accentgebruikers aan de hand van een accent beoordelen of de spreker tot de eigen groep behoort. Dit wordt ook wel de in-groep genoemd. Wanneer de accenten niet overeenkomen, behoort de spreker tot de out-groep van de luisteraar (Heijmer en van Vonk, 2002). De spraak van iemand die tot de out-groep behoort, krijgt vaak een negatievere beoordeling dan de spraak van iemand van de in-groep (Boves en Gerritsen, 1995). Aan de hand van deze gedachte kan begrepen worden wat het effect is van een overeenstemming in de regionale achtergrond van kijkers en de regionale nieuwsomroep die hen als doelgroep ziet.

2.3 Spraakstijl en Publiek

De manier waarop nieuwsomroepen hun publiek bereiken is net als alle communicatie onderworpen aan enkele wetenschappelijke modellen. Zo geeft Bell (1984) met zijn *Audience Design model* aan dat de spraakstijl van een spreker een reactie is op het voorgenomen publiek. De spreker past zijn spraak aan naar zijn idee van de verwachtingen van het publiek. Binnen dat publiek onderscheidt Bell (1984) drie rollen: de *aangesprokene*, *luisteraar & toehoorder* en de *afluisteraar*. Wanneer een spreker zijn spraak naar zijn publiek aanpast, doet hij dat vooral voor de aangesprokenen en de luisteraars, welke hij in tegenstelling tot de toehoorders en de afluisteraars ook echt probeert aan te spreken. De spraakstijl van een spreker wordt dus in verschillende mate beïnvloed door diverse groepen van luisteraars. Het *Encoding-Decoding model* van Hall (1989) gaat van hetzelfde idee als het model van Bell uit dat de spreker zijn spraakstijl op zijn publiek afstemt. Hij geeft namelijk aan dat er binnen

communicatie naast de rol van spreker, die actief zijn spraak aanpast om een bepaalde boodschap over te brengen of bepaalde mensen te bereiken, ook een actieve rol is weggelegd voor de luisteraar. Naast de *encoding* waarbij een spreker bewust een bepaalde boodschap probeert toe te voegen en over te brengen op de manier waarop hij iets zegt, is er sprake van *decoding* waarbij de luisteraar de boodschap op een bepaalde manier interpreteert. Om deze reden kan de boodschap dus anders overkomen op de luisteraar dan hoe de spreker deze heeft bedoeld (Hall, 1989). Hoewel sprekers hun spraak dus aanpassen naar het idee wat zij hebben over de verwachting van het publiek, kan het voorkomen dat het publiek die aanpassing dus niet als positief ervaart.

Bovendien geven Cole en Pellicer (2012) aan dat het aanpassen van spraak op een specifieke groep kan aanslaan maar dat door *mediatization* deze aanpassing een negatieve receptie kan krijgen. Mediatization is dan het fenomeen waarbij de massamedia het publiek van een performance enorm vergroten buiten de specifieke aangesproken groep (Cole & Pellicer, 2012). De aanpassing van spraak kan dus een positieve receptie hebben bij de aangesprokenen maar een negatievere receptie hebben bij verdere rollen in het publiek (de luisteraars, toehoorders en de afluisteraars). Aan de hand van dit begrip kan begrepen worden hoe spreekstijl aangepast op een bepaalde doelgroep, negatieve beoordelingen kan oproepen bij luisteraars buiten de beoogde doelgroep van een nieuwsomroep.

Begrippen die aansluiten bij het Speaker Design model van Bell (1984) zijn Couplands (2007) *High performance* en *relational focusing*. Met het eerste begrip bedoelt Coupland dat in het geval van een performance de spreker zich bewust is van zijn publiek en extra op zijn spraak let. Met het tweede begrip geeft Coupland aan dat sommige vormen van een performance, bedoeld voor publiek, zich niet alleen kenmerken door het feit dat het gericht is op publiek maar ook nog op een specifiek publiek (Coupland, 2007). Spraak wordt in de eerste plaats beïnvloed doordat het bedoeld is voor publiek, maar wordt in de tweede plaats ook nog aangepast aan een apart soort publiek dat de spreker specifiek wil bereiken. Aan de hand van Coupland (2007) kan begrepen worden hoe een nieuwsomroep positieve beoordelingen oproept bij de beoogde doelgroep door op hun verwachtingen en kenmerken in te spelen.

Ook Soukoup (2016) gebruikt het Speaker Design model van Bell (1984) en past dit toe op het gebied van accent. Ze geeft in haar artikel namelijk aan dat sprekers het spreken met een accent actief gebruiken om hun identiteit te presenteren. Hymes (1972, p.59) vat dit idee samen in de uitspraak: 'How something is said is part of what is said.' Het accent kan dus gezien worden als een strategisch middel om een extra boodschap te verzenden naast de letterlijke inhoud van de gesproken tekst, wat Soukoup (2016) ook wel het *Speaker Design* model noemt. Soukoup (2016) geeft met het Speaker Design aan dat een spreker zijn spreekstijl bewust kan gebruiken om een doel te bereiken. De theorie van Hannisdal (2006) is erg vergelijkbaar met het begrip *relational focusing* van Coupland (2007) en het Speaker Design van Soukoup (2016) maar dan specifiek gericht op nieuwsomroepen. Hannisdal geeft namelijk aan dat verschillen in format en toon in nieuwsomroepen samenhangen met verschillen in het verwachte publiek en de mediadoelen (Hannisdal, 2006).

Hiermee kan begrepen worden waarom regionale nieuwsomroepen hun nieuwsgeving aanpassen aan hun regionale kijkers in een poging een positieve receptie van het nieuws te bewerkstelligen.

2.4 Regionale variëteiten: het Brabants en het Gronings

Aan de hand van deze besproken ideeën over accenten, taalattitudes, spraakstijl en publiek is er ingezoomd op twee regionale variëteiten, het Brabants en het Gronings accent, verbonden aan de twee grootste Nederlandse regionale nieuwsomroepen met een focus op een eenduidig

accentgebied (ORN, 2017). Vanwege het feit dat deze regionale variëteiten van het Nederlands overeenkomen met de regionale omroepen met de meeste kijkers, kunnen deze accenten niet alleen als specifieke regionale variëteiten van het Nederlands onderzocht worden maar ook als generaliseerbare algemene regionale variëteiten die tegenover het Standaardnederlands kunnen worden gezet. Voor een analyse van deze regionale variëteiten is er eerst een verkenning van de attitudes van de verschillende variëteiten van het Nederlands nodig.

2.4.1 Het Brabants accent

Uit het onderzoek van Swanenberg en Meulepas (2011) komt naar voren dat de grote meerderheid van de Brabanders trots bleek te zijn op zijn accent. Accent blijkt voor Brabanders dan ook een van de meest belangrijke aspecten van een Brabantse identiteit (Wagemakers, 2017). Daarnaast komt uit een rapport van Kennisinstituut het PON (2005, in Wagemaker, 2017) naar voren dat mensen die zich meer met het Brabants identificeren, een hogere kans hebben om de Brabants spraakvormen te gebruiken. De jongere generaties spreken variëteiten die zich bevinden tussen het Standaardnederlands en dialect, verspreid over regionaal dialect en zelfs de algemene Nederlandse omgangstaal met een herkenbaar regionaal accent (Hinskens, 2004). Ook Grondelaers et al., (2009) geven aan dat het Brabants goed te herkennen valt en dat het sterk afwijkt van het Standaardnederlands.

2.4.2 Het Gronings accent

Eind 2018 is het Nedersaksisch, waar het Gronings accent deel van uit maakt, uitgeroepen tot erkende en volwaardige streektaal door de minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties (Covenant Nedersaksisch, 2018). Hoewel regiolecten nog een duidelijke positie hebben binnen de provincie Groningen (Grondelaers et al., 2009) en de beheersing van het Nedersaksisch nog redelijk hoog is met een streektaalcompetentie van zeventig procent, neemt het gebruik af (Bloemhoff, 2014). Van Bezooijen en Ytsma (1999) geven aan dat het Groningse accent voor Nederlanders over het algemeen lastig te onderscheiden is en vaak wordt verward met accenten uit het oosten van Nederland. Daarnaast wordt het Standaardnederlands als mooier beoordeeld dan het Gronings en worden mensen met een Gronings accent door Nederlanders in het algemeen als minder aantrekkelijk bestempeld (Van Bezooijen en Ytsma, 1999). Hoewel Pinget et al. (2014) aangeven dat sprekers hun eigen regionale taalvariëteit over het algemeen positief beoordelen, geeft Reker (2002, in Pinget et al., 2014) aan dat Groningers niet heel positief tegenover hun eigen accent staan en geen sterke regionale identiteit hebben.

3. Onderzoeksvragen en hypotheses

3.1 Hoofdvraag

Aan de hand van de uitweiding van de gebruikte theorieën en begrippen in het theoretisch kader kan er worden gesteld dat spraakstijl bewust gebruikt kan worden om een beoogd publiek en doel te bereiken en dat accenten bepaalde attitudes bij luisteraars oproepen. Met de besproken literatuur als uitgangspunt zal dit onderzoek naar de attitudes ten opzichte van de spreekstijl in nationale en regionale nieuwstelevisie kijken en een antwoord zoeken op de onderzoeksvraag: *Wat is het effect van het accent van de nieuwslezer op de receptie van het nieuws door kijkers?* Om deze onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden zijn de volgende drie deelvragen geformuleerd die elk een ander deel van het onderzoek belichten.

3.2 Deelvragen en Hypotheses

1. In hoeverre verschilt de receptie door kijkers van regionaal nieuws ten opzichte van nationaal nieuws op basis van het accent van de nieuwslezer?

Aan de hand van het onderzoek van Grondelaers et al., (2009) kan de hypothese voor deelvraag 1 worden gevormd dat regionaal nieuws positiever beoordeeld wordt dan nationaal nieuws op basis van het accent van de nieuwslezer op het gebied van solidariteit. Daarnaast kan aan de hand van Grondelaers, et al., (2009) een tweede hypothese voor deelvraag 1 worden gesteld dat nationaal nieuws bekwaamer en met een hoge sociaaleconomische status overkomt op de kijker dan regionaal nieuws op basis van het accent van de nieuwslezer.

2. In hoeverre bestaat er een effect van de overeenkomst tussen het accent van de nieuwslezer en de regionale achtergrond van de kijker op de receptie van het nieuws?

Op basis van het onderzoek van Boves en Gerritsen (1995) en Van Bezooijen (2002) kan de hypothese voor deelvraag 2 gevormd worden dat een overeenkomst tussen het accent van de nieuwslezer en de regionale afkomst van de kijker een positief effect heeft op de receptie van het nieuws.

3. In hoeverre verschilt de manier waarop Brabantse en Groningse kijkers het accent van de nieuwslezer beoordelen dat overeenkomt met hun regionale achtergrond?

Aan de hand van het onderzoek van Wagemakers (2017), Swanenberg en Meulepas (2011), Pinget et al. (2014) en van Reker (2002) kan voor deelvraag 3 de hypothese gevormd worden dat het eigen accent een groot rol speelt in de identiteit van regionale sprekers maar dat Brabanders hun eigen accent positiever beoordelen dan Groningers hun eigen accent beoordelen. Het Brabantse accent als eigen accent wordt dus hierdoor positiever beoordeeld dan het Gronings accent als eigen accent.

4. Methode

In dit hoofdstuk wordt een uitgebreide beschrijving van de keuzes voor de gebruikte onderzoeksmethode en –materiaal. Allereerst wordt in paragraaf 4.1 besproken waarop de onderzoeksofzet is gebaseerd. Daarna worden in paragraaf 4.2 de gebruikte fragmenten van nationale en regionale nieuwstelevisie doorgenomen. Hierop volgt een bespreking van de gestelde vragen aan de participanten in paragraaf 4.3 en de uiteenzetting van de participanten van dit onderzoek in paragraaf 4.4.

4.1 Onderzoeksdesign

Binnen attitudeonderzoek wordt er onderscheid gemaakt tussen de indirecte en de directe manier van toetsen. Bij direct attitudeonderzoek worden participanten direct gevraagd naar wat ze van bepaalde etnische taalgroepen, accenten of dialecten vinden. De directe technieken onderzoeken dus wat de bewuste taalattitudes van participanten zijn wat leidt tot meer oppervlakkige en stereotyperende beoordelingen van deze taalgroepen, accenten en dialecten (Grondelaers en van Hout, 2010). Bij indirect attitudeonderzoek worden participanten gevraagd naar een beoordeling van het taalgebruik of het accent van de spreker in plaats van een beoordeling van de spreker zelf (Preston, 2009). Doordat er puur naar attitudes over het taalgebruik van een spreker wordt gevraagd, linkt de participant het taalgebruik niet onbewust aan bestaande vooroordelen over bepaalde sociale of regionale groeperingen (Kristiansen, 2009). De attitudes kunnen bij de indirecte aanpak dus objectiever onderzocht worden dan bij direct attitudeonderzoek.

Dit onderzoek plaatst zich binnen het indirect attitudeonderzoek vanwege het feit dat de participanten niet direct gevraagd zijn om een beoordeling te geven van de spreker maar gevraagd zijn naar de manier waarop de spraak en de inhoud van het nieuwsfragment overkomt. Er wordt dus gekeken naar het effect van accent op de receptie van het nieuws. De keuze voor een indirecte aanpak zorgt dus voor een efficiënte methode om te kijken naar de invloed van accent op de receptie van het nieuwsfragment ten opzichte van de regionale achtergrond van de kijker.

Voor dit onderzoek wordt er gebruik gemaakt van een onderzoeksdesign dat lijkt op de verbaal guise techniek. De verbaal guise techniek kan omschreven worden als het onderzoeksdesign waarbij verschillende sprekers dezelfde tekst uitspreken waarop participanten de sprekers beoordelen op eigenschappen als betrouwbaarheid, integriteit en intelligentie (Campbell-Kibler, 2010). Het onderzoeksdesign dat in dit onderzoek gebruikt zal worden verschilt enkel met de verbaal guise techniek op het punt dat gelijkende teksten door verschillende sprekers worden uitgesproken in plaats van exact dezelfde tekst. Deze keus wordt verklaard door het feit dat nieuwsitems op verschillende omroepen nooit exact gelijk aan elkaar kunnen zijn en aangezien in dit onderzoek bestaande fragmenten als onderwerp zijn gekozen, is een exact gelijke tekst niet mogelijk.

4.2 Fragmenten

In het onderzoek zijn negen fragmenten meegenomen bestaande uit drie nieuwsonderwerpen die stuk voor stuk voorkomen in uitzendingen van zowel het nationaal nieuwskanaal NOS, als de regionale omroepen RTV Noord als Omroep Brabant. De fragmenten zijn gekozen op basis van beschikbaarheid op YouTube of via archivering op de website van de nieuwsomroepen. Vanwege het feit dat de omroepen meerdere nieuwslezers hebben, kennen alle fragmenten andere sprekers die verschillen op basis van achtergrond en geslacht. Hoewel alle sprekers dus verschillen,

corresponderen alle taalvariëteiten van verschillende sprekers met de regionale achtergrond van de nieuwsomroep uitgaande van de in paragraaf 2.3 besproken theorie van Hannisdal (2006). De fragmenten zijn geselecteerd op basis van het feit dat ze voorbeelden zijn van *high performance* (Coupland 2007). Alle fragmenten bevatten spraak die zorgvuldig voorbereid is doormiddel van een voice-over of een autocue. Op deze manier kan er gegarandeerd worden dat de spraak zo gestructureerd mogelijk is zoals deze door de omroepen bedacht is om het verwachte publiek te bereiken. De voice-over of autocue beperken de kans dat spontane spraak in nieuwsuitzendingen kan verschillen met de verwachting van het beoogde publiek. Dit komt ook overeen met Van Bezooijen en Ytsma (1999) die stellen dat gelezen tekst meer gestandaardiseerd is dan spontane tekst.

Ondanks het feit dat de fragmenten niet exact gelijk aan elkaar zijn, is gestreefd naar een zo klein mogelijke variatie in thema en inhoud tussen de verschillende nieuwsomroepen. Zo zijn de onderwerpen van de nieuwsfragmenten terug te brengen naar drie onderwerpen gecoverd door de verschillende nieuwsomroepen: *overlast door sneeuw/ijzel*, *vaccinatie tegen meningokokkenziekte en basisscholen weer open*. De nieuwsitems zijn zorgvuldig uitgekozen op basis van niet-controversiële en neutrale onderwerpen die relevant zijn in zowel Brabant als Groningen. Hierdoor is de inhoud van de fragmenten gelijk aan elkaar en verschillen de nieuwsitems niet op basis van status en solidariteit.

Naast een gelijkend onderwerp zijn de fragmenten uitgezocht aan de hand van een gelijke lengte. Met software zijn de fragmenten teruggebracht naar een lengte tussen de 11 en 15 seconden en is er tussen fragmenten met hetzelfde onderwerp maximaal een verschil van 3 seconden. Op deze manier kan een verschil in lengte geen onbedoeld effect hebben op de beoordeling van de fragmenten. Daarnaast zijn de fragmenten zo gemonteerd met software dat er geen plaatsnamen of andere geografische termen in voorkomen. De geluidsopnamen zijn gemaakt met minimaal omgevingsgeluid of vanaf YouTube omgezet met computersoftware. In bijlage II zijn orthografische transcripties bijgevoegd van de fragmenten. De opnamen zijn bovendien in volume en ruis gelijk getrokken.

4.3 Vragenlijsten

De beoordeling van de sprekersfragmenten door de participanten is gemeten via een online vragenlijst met het programma Lime Survey. Deze software verschaft de mogelijkheid om audiofragmenten in de survey op te nemen, wat onderzoek naar de receptie van de nieuwsitems mogelijk maakt. De participanten zijn bereikt door een verspreiding van de enquête via sociale media en persoonlijke contacten. Er is besloten om de enquête digitaal te verspreiden vanwege de voordelen op het gebied van snelheid en de bereidheid tot deelnemen.

De vragenlijst bestaat uit twee delen. Het eerste deel omvat persoonlijke vragen op basis waarvan de participanten later opgedeeld kunnen worden in groepen op afkomst en geslacht. Daarnaast kunnen de responsies van participanten die buiten de beoogde proefpersonen vallen er op deze manier uitgefilterd worden. In het tweede deel van de enquête is er gevraagd naar de attitudes van de participanten ten opzichte van de negen audiofragmenten.

Fragment 1

[] Wat is het onderwerp van het nieuwsitem? *

Vul uw antwoord hier in:

[] Het nieuwsitem klinkt? *

Kies het toepasselijke antwoord voor elk onderdeel:

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens
Geruststellend	☐	☐	☐	☐	☐
Humoristisch	☐	☐	☐	☐	☐
Betrouwbaar	☐	☐	☐	☐	☐
Actief	☐	☐	☐	☐	☐
Formeel	☐	☐	☐	☐	☐
Informatief	☐	☐	☐	☐	☐
Serius	☐	☐	☐	☐	☐
Authentiek	☐	☐	☐	☐	☐

Figuur 1. Voorbeeld van fragmentbeoordelvraag uit enquête.

Zoals te zien in Figuur 1 hebben de participanten door middel van een oneven (5-punts) Likertschaal hun attitudes gegeven. Er is bewust gekozen voor een oneven Likertschaal omdat de participanten op deze manier de mogelijkheid hebben gehad om een neutraal antwoord te geven. Bovendien is er gevraagd wat het onderwerp van het fragment is ter controle dat de participant bewust luistert naar het fragment en om de participant zich te laten focussen op de inhoud en af te leiden van de spreekstijl van de nieuwslezer.

De participanten zijn gevraagd naar hun receptie van het nieuws op basis van 7 kenmerken die gebaseerd zijn op van Van Bezooijen en Ytsma (1999). Van Bezooijen en Ytsma stelden deze kenmerken echter op voor attitudes ten opzichte van een spreker en vanwege het feit dat er in dit onderzoek gekeken wordt naar attitudes van een nieuwsitem, zijn enkele kenmerken weggelaten, aangepast of toegevoegd. Zoals te zien in Figuur 1 hebben de participanten een antwoord gegeven op vragen over de mate waarop ze de inhoud van de nieuwsfragmenten *geruststellend*, *humoristisch*, *betrouwbaar*, *actief*, *formeel*, *informatief*, en *serius* vinden. Aan deze reeks kenmerken is op basis van Cole & Pellicer (2012) het kenmerk *authentiek* toegevoegd vanwege het feit dat de kans groot is dat regionaal nieuws van nationaal nieuws verschilt op dit gebied. De keuze is voor deze kenmerken gevallen vanwege het feit dat ze een breed scala aan informatie aanreiken over de receptie van de nieuwsitems door de participanten.

4.4 Participanten

In dit onderzoek zijn de resultaten opgenomen van participanten, die zich bevinden binnen de leeftijdscategorie van 50 tot en met 70 jaar, een hogere sociale achtergrond is en vijf jaar of langer woonachtig zijn in Noord-Brabant en Groningen. Deze participantenopbouw is ten eerste gebaseerd op het gegeven of participanten met deze achtergrond binnen het kijkersprofiel van regionale omroepen vallen, gebaseerd op het kijkersprofiel van Omroep Brabant te zien in Figuur 3 (Jaarverslag Omroep Brabant, 2015). In Figuur 3, bijgevoegd als Bijlage I, is te zien dat de meerderheid van de kijkers van Omroep Brabant boven de 50 jaar is en dat de meerderheid van de kijkers van Omroep Brabant een hoge sociaaleconomische achtergrond heeft. Om te garanderen dat de participanten vergelijkbaar zijn qua achtergrond is er een bovengrens aan de participantleeftijd gesteld op 70 jaar. Ten tweede is de eis gesteld dat participanten in Noord-Brabant en Groningen woonachtig zijn vanwege het feit dat zo gegarandeerd kan worden dat de participanten bekend zijn met de nieuwsprogramma's van Omroep Brabant en RTV Noord en het accent dat gebruik wordt in

deze nieuwsprogramma's. Daarbij is verondersteld dat alle participanten bekend zijn met het nieuwsprogramma van de NOS en de standaardvariëteit die hierin gebruikt wordt. Bovendien kan met een verdeling van de participanten uit de twee provincies gekeken worden naar de receptie van de nieuwsitems in verschillende situaties. Op deze manier kan zowel de situatie wanneer het accent op de regionale omroepen correspondeert met de regionale achtergrond van de participant als de situatie wanneer het accent verschilt met de regionale achtergrond van de participant bestudeerd worden.

Uiteindelijk zijn 70 participanten die de vragenlijst volledig hebben ingevuld meegenomen in dit onderzoek, verdeeld over 44 vrouwen en 26 mannen. Het geboortjaar van de participanten varieerde tussen 1948 en 1968. De participanten zijn allen tien jaar of langer woonachtig in de provincie Noord-Brabant of Groningen met de uitzondering van een participant die tussen de vijf en tien jaar woonachtig is in met een verdeling van 48 Brabanders en 22 Groningers. Om deelvraag 2 en 3 te beantwoorden zijn de resultaten van deze twee groepen apart geanalyseerd waarna ze met elkaar vergeleken zijn.

5. Resultaten

Dit hoofdstuk bestaat uit de resultaten van de verschillende fragmenten uit de enquête. In paragraaf 5.1 is middels een factoranalyse gekeken of de beoordelingskenmerken van de fragmenten ingedeeld kunnen worden in een kleiner aantal dimensies. Paragraaf 5.2 is een uiteenzetting van de resultaten die gebruikt zijn om deelvraag 1 te beantwoorden. Hierop volgen de resultaten noodzakelijk voor een antwoord op deelvraag 2 in paragraaf 5.3. Als laatste worden in paragraaf 5.4 de resultaten uiteengezet die een antwoord kunnen geven op deelvraag 3.

5.1 Factoranalyse

Aan de hand van een uitgevoerde factoranalyse (Principal Component Analysis, Varimax Rotation) is gekeken of de acht kenmerken waarop de participanten de fragmenten beoordeeld hebben te verdelen zijn in dimensies. In een eerste analyse kwam naar voren dat de waarden *Actief* en *Authentiek* binnen allebei de componenten een relatief lage waarde kennen binnen de twee componenten, zoals te zien in Tabel 1. Gezien de lage scores van deze kenmerken op beide componenten, zijn ze verwijderd uit de analyse waardoor de overgebleven kenmerken consequent verdeeld zijn over verschillende componenten.

Tabel 1. Resultaten factoranalyse na rotatie op basis van 8 beoordelingskenmerken.

	Component 1	Component 2
Geruststellend	.186	.687
Humoristisch	-.341	.799
Betrouwbaar	.783	.234
Formeel	.715	-.113
Informatief	.819	.093
Serieus	.852	-.150
Actief	.432	.464
Authentiek	.526	.197

Tabel 2 toont een tweede factoranalyse met de 6 overgebleven kenmerken verdeeld over de twee principiële componenten die ook zijn ontstaan in de eerste factoranalyse. Deze Principal Component Analysis legt 69% van de totale variatie uit. In de tabel zijn de waarde die volgens de factoranalyse de correlaties hebben boven .700 en dus de beste fits zijn voor de twee componenten dikgedrukt.

Tabel 2. Resultaten factoranalyse na rotatie op basis van 6 beoordelingskenmerken.

	Component 1	Component 2
Geruststellend	.274	.797
Humoristisch	-.303	.799
Betrouwbaar	.796	.187
Formeel	.750	-.072
Informatief	.850	.183
Serieus	.838	-.052

Het eerste component, dat 47% van de variantie uitlegt, kent hoge waardes op de kenmerken *Betrouwbaar, Formeel, Informatief* en *Serieus*. Deze kenmerken correleren ook in onderwerp en kunnen ondergebracht worden in de eerste dimensie, die gelabeld wordt als *Bekwaamheid*. Daarnaast tonen de kenmerken een erg lage waarde binnen het tweede component. Het tweede component, dat 22% van de variantie beslaat, kent hoge waarde op de kenmerken *Geruststellend* en *Humoristisch*. Op basis van onderwerp en de dimensies in eerder onderzoek kunnen deze kenmerken worden ondergebracht in de tweede dimensie, die gelabeld wordt als *Sociale aantrekkelijkheid* (Van Bezooijen en Ytsma, 1999). In het vervolg van dit onderzoek zullen deze twee componenten dus worden aangehouden en benoemd als *Bekwaamheid* en *Sociale aantrekkelijkheid*.

5.2 Deelvraag 1

In hoeverre verschilt de receptie door kijkers van regionaal nieuws ten opzichte van nationaal nieuws op basis van het accent van de nieuwslezer?

Om antwoord te kunnen geven op deelvraag 1 is er een vergelijking gemaakt tussen regionaal en nationaal nieuws waarbij het accent van de nieuwslezer als onafhankelijke variabele genomen is, uitgedrukt op nominaal meetniveau. Als afhankelijke variabele zijn de dimensies *Bekwaamheid* en *Sociale aantrekkelijkheid* genomen uit de factoranalyse. In Tabel 3 zijn de gemiddelde beoordelingen en standaarddeviaties te zien uitgeschikt per nieuwsmedium en component.

Tabel 3. Gemiddelden (en standaarddeviaties) voor de beoordeling van het accent gebruikt in nieuwsmedia op de componenten *Bekwaamheid* en *Sociale aantrekkelijkheid*. (N=630)

Nieuwsmedium	Bekwaamheid	Sociale aantrekkelijkheid
NOS	.32 (.87)	-.10 (.89)
Omroep Brabant	.03 (.92)	-.06 (1.04)
RTV NOORD	-.36 (1.08)	.16 (1.05)

Uit de vergelijkingen blijkt met een oneway-ANOVA komt naar voren dat er significante verschillen zijn tussen de mate van *Bekwaamheid* tussen alle drie de nieuwsmedia ($F(2, 627) = 26.59; p < .001$). Uit een post hoc Tukey's HSD-toets komt naar voren dat het accent van de NOS significant hoger scoort op formaliteit dan zowel het accent van Omroep Brabant ($p = .006$) en RTV Noord ($p < .001$). Ook wordt duidelijk dat Omroep Brabant significant hoger beoordeeld wordt op het gebied van *Bekwaamheid* dan RTV NOORD ($p < .001$).

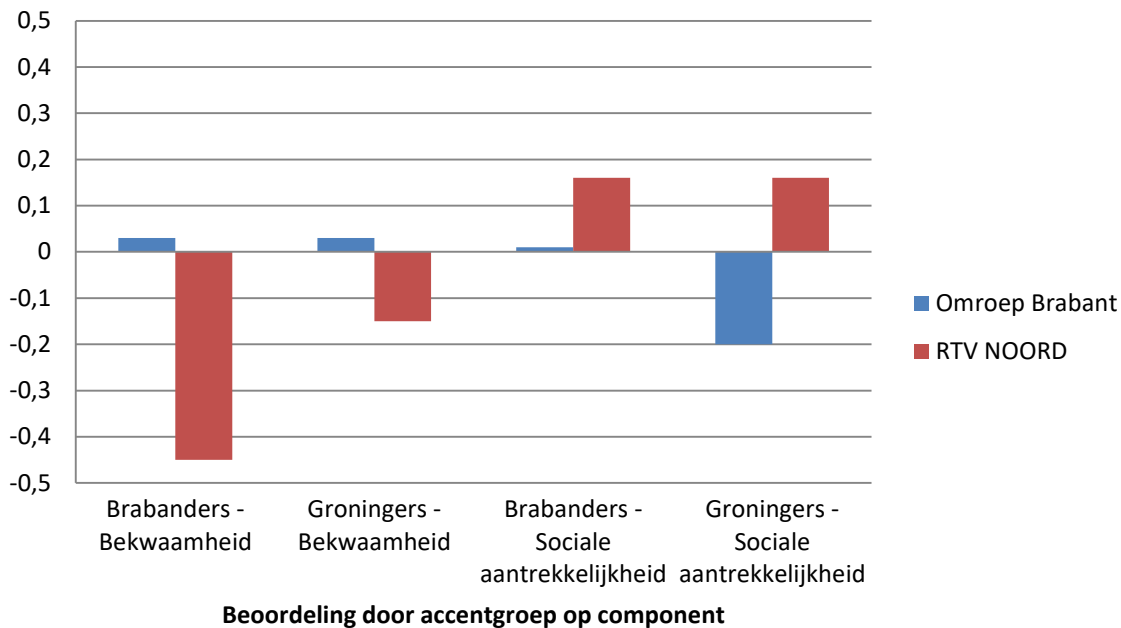
Ook op het gebied van *Sociale aantrekkelijkheid* is er een significant verschil gevonden tussen de accenten op de verschillende nieuwsmedia ($F(2, 627) = 4.11; p = .016$). Uit een post hoc Tukey's HSD-toets blijkt dat het accent van RTV NOORD significant sociaal aantrekkelijker wordt gevonden dan het accent van NOS ($p = .019$). Er konden geen significante verschillen gevonden worden tussen de beoordeling van het accent van Omroep Brabant en de NOS of Omroep Brabant en RTV NOORD.

5.3 Deelvraag 2

In hoeverre bestaat er een effect van de overeenkomst tussen het accent van de nieuwslezer en de regionale achtergrond van de kijker op de receptie van het nieuws?

Voor deelvraag 2 wordt er gekeken naar de beoordeling per accentgroep van het nieuwsmedium dat behoort tot hun in-group ten opzichte van het nieuwsmedium dat behoort tot hun out-group. Er

wordt dus vergeleken hoe Brabanders hun eigen nieuwsmedium ten opzichte van het Groningse nieuwsmedium beoordelen en de manier waarop de Groningse participanten hun eigen accent ten opzichte Omroep Brabant beoordelen. Hierbij is het accent in de nieuwsmedia gekozen als onafhankelijke variabele, uitgedrukt op een nominaal meetniveau, en de dimensies Bekwaamheid en Sociale aantrekkelijk uit de factoranalyse als de afhankelijke variabele. In Figuur 2 zijn de gemiddelde beoordelingen en standaarddeviaties af te lezen uitgeschikt per regionale afkomst en component.. Hierbij zijn de beoordelingen van Omroep Brabant uitgedrukt in blauw en de beoordelingen van RTV NOORD.

Figuur 2. Gemiddelden voor de beoordeling van het accent gebruikt in nieuwsmedia op de componenten Bekwaamheid en Sociale aantrekkelijkheid gerangschikt op de verhouding van accent en regionale afkomst van de participant.

Een oneway-ANOVA toont aan dat de Brabantse participanten het accent in Omroep Brabant significant positiever beoordelen dan het accent in RTV NOORD op het gebied van bekwaamheid ($F(1,286) = 15.15$; $p < .001$). Op het gebied van sociale aantrekkelijkheid is geen significant verschil te vinden in de beoordeling van Omroep Brabant ten opzichte van RTV NOORD door de Brabantse participanten ($F(1,286) = 1.40$; $p = .238$).

Een tweede oneway-ANOVA laat zien dat er geen significant verschil is op het gebied van bekwaamheid tussen het accent in RTV NOORD en Omroep Brabant in de beoordeling van Groningse participanten ($F(1,130) = 1.51$; $p = .222$). RTV NOORD werd wel significant positiever beoordeeld op het gebied van sociale aantrekkelijkheid dan Omroep Brabant door de Groningse participanten ($F(1,130) = 4.50$; $p = .036$).

5.4 Deelvraag 3

In hoeverre verschilt de manier waarop Brabantse en Groningse kijkers het accent van de nieuwslezer beoordelen dat overeenkomt met hun regionale achtergrond?

Voor deelvraag 3 is er een vergelijking gemaakt tussen de manier waarop beide participantgroepen de omroep beoordeelden die overeenstemt met hun regionale achtergrond. De beoordeling van het accent op Omroep Brabant door Brabantse participanten is vergeleken met de beoordeling van het accent op RTV NOORD door Groningse participanten. Hierbij is het accent in de nieuwsmedia gekozen als onafhankelijke variabele, uitgedrukt op een nominaal meetniveau, en de mate van Bekwaamheid en Sociale aantrekkelijkheid als de afhankelijke variabele, uitgedrukt op een scalemeetniveau. Tabel 4 toont de gemiddelde beoordelingen en standaarddeviaties uitgeschikt per regionale afkomst en component.

Tabel 4. Gemiddelden (en standaarddeviaties) voor de beoordeling van het accent gebruikt in nieuwsmedia op de componenten Bekwaamheid en Sociale aantrekkelijkheid gerangschikt op de verhouding van accent en regionale afkomst van de participant.

Nieuwsmedium	Regionale afkomst participant	N	Bekwaamheid	Sociale aantrekkelijkheid
Omroep Brabant	Brabants	144	.03 (.98)	.01 (1.08)
RTV NOORD	Gronings	66	-.15 (.95)	.16 (1.00)

Een oneway-ANOVA toont aan dat er geen significant verschil is op het gebied van bekwaamheid in de beoordeling door Brabanders van het accent in Omroep Brabant en de beoordeling door Groningers van het accent in RTV NOORD beoordelen ($F(1, 208) = 1.67; p = .197$). Daarnaast wordt duidelijk dat er ook geen significant verschil is op het gebied van sociale aantrekkelijkheid in de manier waarop Brabanders het accent in Omroep Brabant beoordelen en de manier waarop Groningers het accent in RTV NOORD beoordelen ($F(1, 208) = .88; p = .349$).

6. Discussie

6.1 Deelvragen

De eerste hypothese op de eerste deelvraag, gebaseerd op onder andere het werk van Grondelaers et al., (2009), was dat de standaardvariëteit positiever beoordeeld zou worden op bekwaamheid dan een regionale variëteit als het Brabants en het Gronings accent. De resultaten laten dan ook zien dat de NOS significant positiever beoordeeld wordt dan zowel Omroep Brabant als RTV NOORD. De eerste hypothese opgesteld bij deelvraag 1 kan dus worden aangenomen. Daarbij wordt ook duidelijk dat het Brabants significant positiever wordt beoordeeld op het gebied van bekwaamheid dan het Gronings accent. Op basis van Grondelaers et al. (2009) en Van Bezooijen en Ytsma (1999) werd dit niet verwacht omdat het Brabants sterk afsteekt en het Gronings juist lastiger onderscheiden is. Er zou eerder verwacht worden dat het Gronings accent bekwaamer klinkt dan het Brabants accent. De tweede hypothese bij de eerste deelvraag, gebaseerd op onder andere het werk van Grondelaers et al., (2009), was dat een regionale variëteit als het Brabants en Gronings accent positiever beoordeeld zou worden op sociale aantrekkelijkheid dan de standaardvariëteit. Uit de resultaten wordt duidelijk dat RTV NOORD significant positiever wordt beoordeeld dan de NOS. Er zijn geen significante verschillen tussen Omroep Brabant en de NOS en Omroep Brabant en RTV NOORD. Hoewel de hypothese niet geldt voor het Brabantse kan toch gesteld worden dat regionaal nieuws sociaal aantrekkelijker wordt bevonden dan nationaal nieuws en de hypothese worden aangenomen.

Aan de hand van onder andere het onderzoek van Boves en Gerritsen (1995) en Van Bezooijen (2002) werd verwacht dat de taalvariëteit van de omroep die overeenkomt met de regionale achtergrond van de participant positiever wordt beoordeeld dan de taalvariëteit van de omroep die contrasteert met de regionale achtergrond van de participant. Uit de resultaten komt naar voren dat de Brabanders het accent van Omroep Brabant significant beter beoordelen op het gebied van bekwaamheid dan het accent van RTV NOORD, maar dat er geen significant verschil is op het gebied van sociale aantrekkelijkheid. Ook is af te lezen dat er geen significant verschil is in de manier waarop Groningse participanten de accenten in RTV NOORD en Omroep Brabant beoordelen op basis van de bekwaamheid. Wel wordt de sociale aantrekkelijkheid positiever beoordeeld tegenover het accent in RTV NOORD door de Groningse participanten dan het accent in Omroep Brabant. De hypothese kan slechts deels worden aangenomen. Brabanders beoordelen het eigen accent in regionale nieuwsomroep slechts significant positiever op het gebied van bekwaamheid en de Groningers beoordelen het accent in hun regionale nieuwsomroep slechts significant positiever op het gebied van sociale aantrekkelijkheid. Op basis van de in-group en out-group theorie van Boves en Gerritsen (1995) zou verwacht worden dat het eigen accent in zijn geheel beter beoordeeld zou worden dan een accent van een andere regionale achtergrond. De in-group en out-group theorie blijkt niet geheel toepasbaar te zijn op de resultaten van dit onderzoek. Dit suggereert dat een genuanceerdere aanpak nodig is om het fenomeen van de beoordeling van het eigen accent tegenover een ander accent te begrijpen.

Bij deelvraag 3 is de hypothese op basis van Wagemakers (2017), Swanenberg & Meulepas (2011) en van Reker (in Pinget et al., 2014) dat het Brabantse accent positiever beoordeeld wordt door de Brabanders dan het Gronings accent door de Groningers. De resultaten tonen echter aan dat er geen significante verschillen zijn in de manier waarop Groningers het accent in RTV NOORD beoordeelden dan de manier waarop Brabanders het accent in Omroep Brabant beoordeelden. De hypothese kan niet aangenomen worden en dit onderzoek kan geen uitspraak doen over het verschil

tussen de beoordeling van het accent van de overeenstemmende regionale omroep met de participanten.

6.2 Waarde van regionale nieuwstelevisie

Als aanleiding tot het onderzoek en de hoofdvraag is in de inleiding al kort de vraag gesteld: wat maakt in een tijd van nieuwsmedia als doorgeefluik met voorverpakte informatie regionale televisie nog uniek? De resultaten van dit onderzoek kunnen ook gebruikt worden om verschillende antwoorden te geven op deze vraag en om de wetenschappelijke relevantie van dit onderzoek extra te onderbouwen. Zo blijkt uit deelvraag 1, dat hoewel door de standaardvariëteit nationaal nieuws weliswaar bekwaamer wordt bevonden, de beoordeling van RTV NOORD laat zien dat sommige regionaal nieuwsomroepen sociaal aantrekkelijker worden gevonden. De waarde van regionaal nieuws kan dus liggen in het feit dat regionaal nieuws weet hoe het spraakstijl kan inzetten om sociaal aantrekkelijker over te komen. Daarnaast laat dit onderzoek door middel van deelvraag 2 zien dat regionaal nieuws op sommige vlakken positiever op het beoogde publiek overkomt dan op andere groepen. De waarde van regionaal nieuws kan dus liggen in het feit dat er een in-group is, waardoor nieuws op bepaalde vlakken positiever over kan komen. Ten slotte kan er niet met deelvraag 3 aangetoond worden dat er verschil tussen de manier waarop verschillende regionale accentgroepen zich aangesproken voelen door de spraakstijl op nieuwsmedia die met hun regionale achtergrond overeenkomt. Hiermee kan in tegenspraak met Reker (2002) gesuggereerd worden dat het Gronings accent net als het Brabants accent deel uitmaakt van de regionale identiteit.

Dit onderzoek doet suggesties dat er wel degelijk een verschil is tussen de waarde van nationaal en regionaal nieuws. Zoals Bell (1984) en Soukoup (2016) al aangeven in hun onderzoek, komt in de analyse naar voren dat het positieve effecten heeft wanneer een spreker zijn spreekstijl aanpast naar zijn verwachte publiek. Ook komt in overeenstemming met de theorie van Hannisdal (2006) en Coupland (2007) naar voren dat het positieve effecten heeft wanneer een omroep zijn format en toon aanpassen naar het verwachte regionale publiek. Regionaal nieuws onderscheidt zich van nationaal nieuws doordat de nieuwsgeving op een aparte groep kijkers beter overkomt. Regionaal nieuws kent zijn waarde dus in de kracht om regionaal nieuws op een zo positief mogelijk manier over te brengen aan een specifiek regionaal publiek.

6.3 Kritische reflectie en vervolgonderzoek

Aan de hand van een kritische reflectie van dit onderzoek kunnen er verschillende mogelijke beperkingen van de gebruikte onderzoeksmethoden worden aangewezen. Zo is het gebruik van bestaande nieuwsfragmenten weliswaar bevorderlijk voor een generaliseerbaarheid van de resultaten in verhouding tot het accent gebruikt in echte nieuwsmedia, toch kan er ook gesteld worden dat het gebruik van bestaande nieuwsfragmenten beperkingen kent. Zoals aangegeven in paragraaf 4.1 verschillen de fragmenten niet alleen in accent maar ook in tekst waardoor de participanten ook beïnvloed kunnen zijn geweest door de woordkeuze. Een vergelijking met een matched guise onderzoek waarbij de sprekers dezelfde tekst zouden uitspreken zou inzicht kunnen geven in de extensie van de onbedoelde invloed van het verschil in tekst van de sprekers in dit onderzoek.

Wat de taalattitudes vanwege de keuze van een bestaande casus ook ongewild kan beïnvloeden, is dat de participanten de sprekers herkennen. Aangezien de sprekers werkzaam zijn in nieuwsmedia bekend bij de participanten bestaat de kans dat de sprekers bekend zijn bij de

participanten en dat zij hierdoor al een gekleurd beeld hebben bij de fragmenten. De manier waarop de nieuwsfragmenten beoordeeld zijn op basis van sommige kenmerken uit de enquête, zoals bijvoorbeeld *Geruststellend*, *Humoristisch* of *Betrouwbaar*, zou beïnvloed kunnen zijn door de eerdere mening van de participant over een bepaalde nieuwslezer. Dit geldt ook voor de herkenning van de nieuwsfragmenten zelf. Doordat sommige fragmenten met onderwerpen als *basischolen weer open* en *vaccinatie tegen de Meningokokkenbacterie* uit recente nieuwsfragmenten uit 2018 zijn gekozen, is het mogelijk dat participanten de fragmenten hebben herkend en hierdoor al een gekleurd beeld hebben bij de fragmenten. Men moet bewust van deze beperkingen zijn bij het interpreteren van de resultaten en bevindingen van dit onderzoek.

Daarnaast is het niet mogelijk om alle gevonden data uit de enquête op te nemen in verband met de beperkte grootte van dit onderzoek. Zo is het interessant om de data over het actieve gebruik van verschillende nieuwsmedia door de participanten te bekijken, ook met het oog op de discussie van de waarde van regionale nieuwstelevisie. Vervolgonderzoek zou door middel van een diepere analyse van de gevonden resultaten en de verwerking van meer resultaten bij deze casus een completer en gedetailleerder beeld kunnen schetsen over de attitudes tegenover het accent van de nieuwslezer van nationale of regionale nieuwstelevisie. Aan de hand daarvan kunnen de gevonden resultaten in dit onderzoek ingebed worden in een groter netwerk van bevindingen en zo nog overtuigender worden gemaakt.

Ook zou doormiddel van vervolgonderzoek een grote generaliseerbaarheid bewerkstelligt kunnen worden door meer participanten met een Groningse achtergrond te bevragen zodat er een gelijkere verhouding is tussen de Brabantse en Groningse participanten. Ook zou het interessant zijn om in verder onderzoek regionale nieuwstelevisie in andere accentgebieden in Nederland te betrekken waardoor er een meer alomvattende conclusie getrokken kan worden ten opzichte van de waarde van regionale nieuwstelevisie.

7. Conclusie

Al met al blijkt dat het antwoord op de vraag wat het effect is van het accent van de nieuwslezer op de receptie van het nieuws door kijkers, complexer is dan gehypothetiseerd. Nadat een attitudemeting van de beoordeling van fragmenten uit Omroep Brabant, RTV NOORD en de NOS op het gebied van bekwaamheid en sociale aantrekkelijkheid is uitgevoerd, is de gevonden data statistisch getoetst. Daaruit bleek dat sprekers van de standaardvariëteit het meest bekwaam en sprekers van het Gronings accent het meest sociaal aantrekkelijk werden gevonden. Deze resultaten kwamen grotendeels overeen met de verwachtingen. Bovendien kwam uit de analyse naar voren dat Brabanders de spraak in Brabantse nieuwstelevsie bekwaamer vonden dan de spraak in Groningse nieuwstelevsie en dat Groningers de spraak in Groningse nieuwstelevsie sociaal aantrekkelijker vonden dan de spraak in Brabantse nieuwstelevsie. Dit komt dus deels overeen met de gedachte dat de spraak van de in-group positiever beoordeeld wordt dan spraak van de out-group maar suggereert tegelijkertijd dat een genuanceerdere en detailgerichte aanpak nodig is om het fenomeen van de beoordeling van eigen spraak ten opzichte van regionaal andere spraak te begrijpen. Daarnaast kon er geen significant verschil gevonden tussen de beoordeling van Brabanders van spraak in Brabantse nieuwstelevsie tegenover de beoordeling van Groningers van spraak in Groningse nieuwstelevsie op zowel het gebied van bekwaamheid als sociale aantrekkelijkheid. Er kan dus gesteld worden dat het eigen accent hetzelfde op de twee accentgroepen overkomt, wat zou kunnen suggereren dat voor beide accentgroepen het accent een deel uitmaakt van de regionale identiteit.

De attitudes van Brabantse en Groningse 50-70 jarigen tegenover de spraak in nationale en regionale nieuwstelevsie blijken dus te verschillen op de beoordeling van bekwaamheid en sociale aantrekkelijkheid. Regionale nieuwstelevsie wordt over het algemeen meer solidair gevonden en nationaal nieuwstelevsie juist bekwaamer. Ook worden de attitudes beïnvloed door tot de in-group/out-group te behoren als het nieuwsmedia. Dit onderzoek komt overeen met eerder onderzoek naar Nederlandse regionale taalvariëteiten in het feit dat sprekers van de standaardvariëteit bekwaamer worden bevonden en regionale sprekers juist sociaal aantrekkelijker. Regionale en standaardvariëteiten van het Nederlands roepen verschillende attitudes bij luisteraars en zelfs de achtergrond van de luisteraars speelt in het proces van attitudevorming mee. Bovendien geeft het onderzoek nieuwe eigen inzichten over regionale taalvariëteiten in de media en laat het zien dat nieuwsmedia een bruikbare bron zijn voor onderzoek naar deze verschillende taalvariëteiten van het Nederlands. Bovendien doet het onderzoek suggesties dat regionale waarde heeft die niet te vervangen is door nationaal nieuws. Het onderzoek toont dat de waarde van regionale nieuwstelevsie ligt in de sociale aantrekkelijkheid waarmee ze het nieuws presenteren, de manier waarop regionale nieuwstelevsie positieve effecten op de receptie van het nieuws weet te bewerkstelligen en de nadruk die regionale nieuwstelevsie legt op de regionale identiteit.

Bibliografie

- Bell, A. (2001). Back in style: Reworking audience design'. *Style and Sociolinguistic Variation*. Cambridge & New York: Cambridge University Press, 139-169.
- Bell, A. (1984). Language style as audience design. *Language in Society*, 13(2), 145.
- Van Bezooijen, R. en J. Ytsma. (1999). Accents of Dutch. Personality Impression, Divergence en Identifiability. *Belgian Journal of Linguistics* 13, 105-128.
- Van Bezooijen, R. (2002). Aesthetic Evaluation of Dutch. Comparisons across dialects, accents and languages. *Handbook of Perceptual Dialectology*, 2, 13-31.
- Bloemhoff, H. (2015). Maas, Twents op sterven na dood? *Tijdschrift voor Nederlandse Taal- en Letterkunde*, 131(2), IX-X.
- Bourdieu, P. (1991). *Language and symbolic power*. Harvard University Press.
- Boves, T. & M. Gerritsen. (1995) *Inleiding in de sociolinguïstiek*. Utrecht: Aula.
- Campbell-Kibler, K. (2010). Sociolinguistics and perception. *Language and Linguistics Compass*, 4(6), 377-389.
- Cole, D., & Pellicer, R. (2012). Uptake (un)limited: The mediatization of register shifting in US public discourse. *Language in Society*, 41(04), 449-470.
- Coupland, N. (2007). High performance and identity stylisation. *Style: Language Variation and Identity*. Cambridge: Cambridge University Press, 146-176.
- Derwing, T., & Munro, M. (2005). Second language accent and pronunciation teaching: A research-based approach. *Tesol Quarterly*, 39(3), 379-397.
- Grondelaers, S., & Van Hout, R. (2010). Is Standard Dutch with a regional accent standard or not? Evidence from native speakers' attitudes. *Language Variation and Change*, 22(2), 221-239.
- Grondelaers, S., Van Hout, R., & Steegs, M. (2009). Evaluating Regional Accent Variation in Standard Dutch. *Journal of Language and Social Psychology*, 29(1), 101-116.
- Hall, S. (1989). The Structured Communication of Events. *Society and the Social Sciences: An Introduction*. Londen, New York: Routledge, 269-289.
- Hannisdal, B. (2006). *Variability and change in Received Pronunciation: A study of six phonological variables in the speech of television newsreaders* (Dissertatie, University of Bergen). Geraadpleegd via <https://core.ac.uk/download/pdf/30809552.pdf>
- Heijmer, T. en R. Vonk. (2002) Effecten van een regionaal accent op de beoordeling van de spreker. *Nederlands Tijdschrift voor de Psychologie* 57, 108-113.
- Hijmans, E., Schafraad, P., Buijs, K., & D'Haenens, L. (2011). Wie schrijft ons nieuws? *Tijdschrift voor communicatiewetenschap*, 39(2), 77-91.
- Hinskens, F. (2004). Nieuwe regenboogkleuren. Jonge typen niet-standaardtaal en hun taalkundig belang [Oratie]. Geraadpleegd via <http://hdl.handle.net/20.500.11755/03d8a95b-4f9e-487c-944e-808699984897>
- Hymes, D. (1972). On communicative competence. *Sociolinguistics*, 269-293.

- Facebookpagina Omroep Brabant, geraadpleegd op 22-9-18. <https://www.facebook.com/omroepbrabant>
- Jaarverslag Omroep Brabant 2015. (2015). Geraadpleegd via <http://www.omroepbrabant.nl/media/uploads/pdf/omroep-brabant-jaarverslag-2015.pdf>
- Kristiansen, T. (2009) The macro level social meaning of late modern Danish accents. *Acta Linguistica Hafniensia* 41, 167–192.
- Labov, W. (1985). Hypercorrection by the Lower Middle Class as a Factor in Linguistic Change. *Sociolinguistics: Proceedings of the UCLA Sociolinguistics Conference, 1964*, 84-113.
- Lippi-Green, R. (1994). Accent, Standard Language Ideology, and Discriminatory Pretext in the Courts. *Language in Society*, 23(2), 163-198.
- Loos, E. (2000) Language choice, linguistic capital and symbolic domination in the European Union. *Language Problems and Language Planning*, 24(1), 37-53.
- Meyerhoff, M. (2011). *Introducing sociolinguistics*. London: Routledge.
- Milroy, J. (2001). Language ideologies and the consequences of standardization. *Journal of sociolinguistics*, 5(4), 530-555.
- ORN. (2017), Omroepen: 13 unieke radio-, televisiezenders en websites. Geraadpleegd op 1-10-18. <http://www.orn.nl/omroepen.html>
- Pinget, A. F., Rotteveel, M., & Van de Velde, H. (2014). Standaardnederlands met een accent-Herkenning en evaluatie van regionaal gekleurd Standaardnederlands in Nederland. *Nederlandse taalkunde*, 19(1), 3-45.
- Preston, D. (2009) Are you really smart (or stupid, or cute, or ugly, or cool)? Or do you just talk that way? *Language attitudes, standardization and language change*. Oslo: Novus forlag, 105-129.
- Preston, D., & Robinson, G. (2005). Dialect Perception and Attitudes to Variation. *Clinical Sociolinguistics*, 133-149.
- Reker, S. (2002). *Gronings*, Den Haag : SDU Uitgevers.
- Rijksoverheid. (2018). *Covenant Nedersaksisch*. Geraadpleegd via <http://www.rijksoverheid.nl/documenten/convenanten/2018/10/10/convenant-nedersaksisch>
- Soukup, B. (2016). Doing 'speaking the (non-)standard' in the media. *Taal en Tongval*, 68(2), 151-172.
- Smakman, D. (2006). *Standard Dutch in the Netherlands: A sociolinguistic and phonetic description*. Utrecht: Lot.
- Smakman, D., & Van Bezooijen, R. (1997). Een verkenning van populaire ideeën over de standaardtaal in Nederland [An exploration of popular ideas about the standard language in The Netherlands]. *Taal en Tongval*, 10, 126-139 .
- Swanenberg, J., & Meulepas, J. (2011). Het nieuwe Brabants. Een onderzoek naar diversiteit in taal en cultuur onder jongeren in Noordoost-Brabant. *Taal en Tongval*, 63(2), 303-327.
- Trudgill, P. (1999). *The dialects of England*. 2nd ed. Oxford: Blackwell.

Van de Velde, H. (1996). *Variatie en verandering in het gesproken Standaard-Nederlands (1935-1993)* (Dissertatie). Geraadpleegd via <http://hdl.handle.net/2066/146159>.

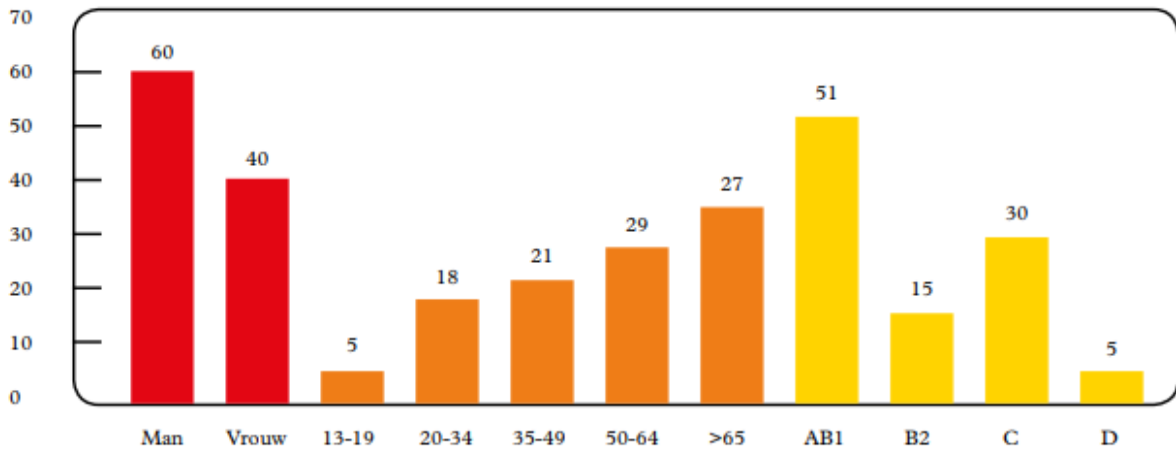
Wagemakers, S. (2017). *Brabant is Here: Making Sense of Regional Identification* (Dissertatie). Geraadpleegd via <urn:nbn:nl:ui:12-c80d73c4-fdd1-4e4f-95c3-ce0b638b7070>.

Bijlages

Bijlage I

PUBLIEKSAMENSTELLING OMROEP BRABANT TV 2015

Bron: Newcom Research & Consultancy (September 2015)

Figuur 3: Publieksamenstelling Omroep Brabant TV

Figuur 3 geeft de demografische achtergrond van omroep Brabant TV aan op het gebied van geslacht (rood), leeftijd (oranje) en sociaaleconomische achtergrond (geel). De sociaaleconomische achtergrond is verdeeld van AB1 (hoge sociaaleconomische achtergrond) naar D (lage sociaaleconomische achtergrond). In Figuur 3 is te zien dat de meerderheid van de kijkers man is, de meerderheid ouder is dan 50 jaar en dat de meerderheid van hoog sociaaleconomische achtergrond is.

Bijlage II

Orthografische transscripties van de fragmenten in de volgorde van afname in Enquête.

Fragment 1: Omroep Brabant, thema: Sneeuw/IJzel

transscriptie: Hoe mooi dat dikke pak sneeuw d'r ook uitziet, het zorgt al hele dag voor flink wat problemen en die problemen zijn nog altijd niet voorbij. Code rood van het KNMI geldt en dat betekent eigenlijk dat het gewoon levensgevaarlijk is om op pad te gaan.

Geraadpleegd via: <https://www.youtube.com/watch?v=HqrEXZdn-NI&t=28s>

Fragment 2: NOS, thema: Meningokokkenziekte

transscriptie: Steeds meer mensen krijgen de meningokokkenziekte en om daar een einde aan te maken, krijgen jongeren die dit jaar 14 jaar worden binnenkort een uitnodiging voor een vaccinatie. Volgend jaar de jongeren tussen de 15 en 18 jaar.

Geraadpleegd via: <https://www.youtube.com/watch?v=r9jC30xFBx8&t=353s>

Fragment 3: RTV NOORD, thema: Weer naar school

transscriptie: Ja de vakantie zit er weer op. Duizenden basisschoolleerlingen die stonden vanochtend op het schoolplein. Rob, jij hebt ook een kleine thuis. Breng je haar dan weer met een brok in de keel weer naar school?

Geraadpleegd via: <https://www.youtube.com/watch?v=T0QJIQj8XEK>

Fragment 4: NOS, thema: Sneeuw/IJzel

transscriptie: Een maatschappij ontwrichtende hoeveelheid sneeuw noemde het KNMI het en dus werd begin van de begin het hoogste weeralarm afgegeven: code rood. Op het hoogtepunt stonden duizenden mensen in bijna 1500 kilometer file.

Geraadpleegd via: <https://www.youtube.com/watch?v=kblsNLFTfs&t=123s>

Fragment 5: RTV NOORD, thema: Meningokokkenziekte

transscriptie: Veertienjarigen krijgen vanaf dit weekend een uitnodiging in de bus van de GGD om zich te laten inenten tegen meningokokken. Om het gevaar van dit virus te laten zien, deelde het RIVM de afgelopen week een paar verhalen van ervaringsdeskundigen.

Geraadpleegd via: <https://www.rtvnoord.nl/tv/programma/10010/Noord-Vandaag/aflevering/19182>

Fragment 6: Omroep Brabant: Weer naar school

transscriptie: Voor de ruim 500 kinderen van de primary school, de basisschool, was het de eerste schooldag. Ze zijn nog een beetje zoekend, soms ook verwonderd en af en toe angstig.

Geraadpleegd via: <https://www.youtube.com/watch?v=fFNIFBuQTQE>

Fragment 7: RTV NOORD, thema: Sneeuw/IJzel

transscriptie: Het verkeer die had vandaag te kampen met een extreme gladheid door ijzel. De ijzel was aangekondigd en het KNMI gaf daar gister een code geel voor af. Vanmorgen werd het opgeschaald naar code oranje.

Geraadpleegd via: https://www.youtube.com/watch?v=0CDhob_rqGg

Fragment 8: NOS, thema: Weer naar school

transscriptie: De vakantie in het midden van ons land zit er weer op en dus moesten duizenden basisschoolleerlingen weer naar school. Maar staat er voor elke klas ook een goede leerkracht?

Geraadpleegd via: <https://www.gemistvoornmt.nl/aflevering/1125639-nos-journaal-21-aug-2017>

Fragment 9: Omroep Brabant, thema: Meningokokkenziekte

transscriptie: Jongeren van 14 jaar, die krijgen een extra prik tegen meningokokkenziekte. Vandaag start de campagne: Dit deel je niet met je vrienden. Meningokokken is dus een bacterie en makkelijk overdraagbaar.

Geraadpleegd via: <https://www.youtube.com/watch?v=UITnljSvPOc>

Bijlage III

Enquête.

Onderzoek Scriptie J. Bakelaar

Woont u in de provincie Noord-Brabant of Groningen en bent u tussen de 50 - 70 jaar? Door deze enquête in te vullen, kunt u mij helpen in mijn onderzoek voor de studie Taal- en Cultuurstudies aan de Universiteit Utrecht. Ik vraag slechts tien minuten van uw tijd. Er wordt onder andere gebruik gemaakt van geluidsfragmenten, dus zorg dat u uw speakers kunt gebruiken of eventueel oortjes of iets dergelijks bij de hand heeft.

De resultaten van dit onderzoek worden uitsluitend gebruikt in mijn scriptie en zullen nergens anders worden gepubliceerd. Daarnaast zullen al uw antwoorden volledig anoniem blijven. Er zijn 43 vragen in deze enquête.

Bedankt voor uw deelname!

Joppe Bakelaar, Universiteit Utrecht

Algemene gegevens

Vragen die zijn gemarkeerd met een sterretje (*) zijn verplicht. Eventuele opmerkingen kunnen aan het eind van de enquête gegeven worden.

[]Wat is uw geslacht? *

Kies één van de volgende mogelijkheden:

- Man
- Vrouw
- Andere

[]Wat is uw geboortejaar? *

In dit veld mogen alleen cijfers ingevoerd worden.

Vul uw antwoord hier in:

[]Waar komt u vandaan (plaats & provincie)? *

Vul uw antwoord hier in:

[]Woont u in Noord-Brabant? *

Kies één van de volgende mogelijkheden:

- Ja
- Nee

[]Hoe lang woont u al in Noord-Brabant? *

Beantwoord deze vraag alleen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

Antwoord was 'Ja' bij vraag '4 [A5]' (Woont u in Noord-Brabant?)

Kies één van de volgende mogelijkheden:

- 0-2 jaar
- 2-4 jaar
- 4-6 jaar
- 6-8 jaar
- 8-10 jaar
- 10+ jaar

[]Woont u in Groningen (provincie) ? *

Kies één van de volgende mogelijkheden:

- Ja
- Nee

[]Hoe lang woont u al in Groningen (provincie) ? *

Beantwoord deze vraag alleen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

Antwoord was 'Ja' bij vraag '6 [A7]' (Woont u in Groningen (provincie) ?)

Kies één van de volgende mogelijkheden:

- 0-2 jaar
- 2-4 jaar
- 4-6 jaar
- 6-8 jaar
- 8-10 jaar
- 10+ jaar

Taalachtergrond

[]Wat is uw moedertaal/moedertalen? *

Selecteer alle mogelijkheden:

- Nederlands

- Engels
- Frans
- Duits
- Andere:

[]Spreekt u met een accent? *

Kies één van de volgende mogelijkheden:

- Ja
- Nee

[]Met welk accent spreekt u? *

Beantwoord deze vraag alleen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

Antwoord was 'Ja' bij vraag '9 [B2]' (Spreekt u met een accent?)

Vul uw antwoord hier in:

[]Spreekt u met een dialect? *

Kies één van de volgende mogelijkheden:

- Ja
- Nee

[]Welk(e) dialect(en) spreekt u? *

Beantwoord deze vraag alleen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

Antwoord was 'Ja' bij vraag '11 [B4]' (Spreekt u met een dialect?)

Vul uw antwoord hier in:

[]Kunnen mensen, als u Standaardnederlands spreekt, horen waar u vandaan komt? *

Kies één van de volgende mogelijkheden:

- Ja
- Nee

[]Waar heeft u de afgelopen tien jaar gewoond? (2008-2018)

	Periode	Plaats	Provincie	Land

Fragment 1

In dit deel van de enquête wordt u gevraagd om audiofragmenten van nieuwsitems te beoordelen.

Waar denkt u dat deze spreker vandaan komt (provincie/regio)?*

Vul uw antwoord hier in:

[]Wat is het onderwerp van het nieuwsitem? *

Vul uw antwoord hier in:

[]Het nieuwsitem klinkt? *

Kies het toepasselijke antwoord voor elk onderdeel:

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens
Geruststellend	☐	☐	☐	☐	☐
Humoristisch	☐	☐	☐	☐	☐
Betrouwbaar	☐	☐	☐	☐	☐
Actief	☐	☐	☐	☐	☐
Formeel	☐	☐	☐	☐	☐
Informatief	☐	☐	☐	☐	☐
Serius	☐	☐	☐	☐	☐
Authentiek	☐	☐	☐	☐	☐

Fragment 2

Waar denkt u dat deze spreker vandaan komt (provincie/regio)? *

Vul uw antwoord hier in:

[]Wat is het onderwerp van het fragment? *

Vul uw antwoord hier in:

[]Het nieuwsitem klinkt? *

Kies het toepasselijke antwoord voor elk onderdeel:

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens
Geruststellend	☐	☐	☐	☐	☐
Humoristisch	☐	☐	☐	☐	☐
Betrouwbaar	☐	☐	☐	☐	☐
Actief	☐	☐	☐	☐	☐
Formeel	☐	☐	☐	☐	☐
Informatief	☐	☐	☐	☐	☐
Serius	☐	☐	☐	☐	☐
Authentiek	☐	☐	☐	☐	☐

Fragment 3

Waar denkt u dat deze spreker vandaan komt (provincie/regio)? *

Vul uw antwoord hier in:

[]Wat is het onderwerp van het nieuwsitem? *

Vul uw antwoord hier in:

[]Het nieuwsitem klinkt? *

Kies het toepasselijke antwoord voor elk onderdeel:

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens
Geruststellend	☐	☐	☐	☐	☐
Humoristisch	☐	☐	☐	☐	☐
Betrouwbaar	☐	☐	☐	☐	☐
Actief	☐	☐	☐	☐	☐
Formeel	☐	☐	☐	☐	☐
Informatief	☐	☐	☐	☐	☐
Serius	☐	☐	☐	☐	☐
Authentiek	☐	☐	☐	☐	☐

Fragment 4

Waar denkt u dat deze spreker vandaan komt (provincie/regio)? *

Vul uw antwoord hier in:

[]Wat is het onderwerp van het nieuwsitem? *

Vul uw antwoord hier in:

[]Het nieuwsitem klinkt? *

Kies het toepasselijke antwoord voor elk onderdeel:

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens
Geruststellend	☐	☐	☐	☐	☐
Humoristisch	☐	☐	☐	☐	☐
Betrouwbaar	☐	☐	☐	☐	☐
Actief	☐	☐	☐	☐	☐
Formeel	☐	☐	☐	☐	☐
Informatief	☐	☐	☐	☐	☐
Serius	☐	☐	☐	☐	☐
Authentiek	☐	☐	☐	☐	☐

Fragment 5

Waar denkt u dat deze spreker vandaan komt (provincie/regio)?*

Vul uw antwoord hier in:

[]Wat is het onderwerp van het nieuwsitem? *

Vul uw antwoord hier in:

[]Het nieuwsitem klinkt? *

Kies het toepasselijke antwoord voor elk onderdeel:

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens
Geruststellend	☐	☐	☐	☐	☐
Humoristisch	☐	☐	☐	☐	☐
Betrouwbaar	☐	☐	☐	☐	☐
Actief	☐	☐	☐	☐	☐
Formeel	☐	☐	☐	☐	☐

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens
Informatief	☐	☐	☐	☐	☐
Serius	☐	☐	☐	☐	☐
Authentiek	☐	☐	☐	☐	☐

Fragment 6

Waar denkt u dat deze spreker vandaan komt (provincie/regio)?*

Vul uw antwoord hier in:

[]Wat is het onderwerp van het nieuwsitem? *

Vul uw antwoord hier in:

[]Het nieuwsitem klinkt? *

Kies het toepasselijke antwoord voor elk onderdeel:

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens
Geruststellend	☐	☐	☐	☐	☐
Humoristisch	☐	☐	☐	☐	☐
Betrouwbaar	☐	☐	☐	☐	☐
Actief	☐	☐	☐	☐	☐
Formeel	☐	☐	☐	☐	☐
Informatief	☐	☐	☐	☐	☐
Serius	☐	☐	☐	☐	☐
Authentiek	☐	☐	☐	☐	☐

Fragment 7

Waar denkt u dat deze spreker vandaan komt (provincie/regio)?*

Vul uw antwoord hier in:

[]Wat is het onderwerp van het nieuwsitem? *

Vul uw antwoord hier in:

[]Het nieuwsitem klinkt? *

Kies het toepasselijke antwoord voor elk onderdeel:

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens
Geruststellend	☐	☐	☐	☐	☐
Humoristisch	☐	☐	☐	☐	☐
Betrouwbaar	☐	☐	☐	☐	☐
Actief	☐	☐	☐	☐	☐
Formeel	☐	☐	☐	☐	☐
Informatief	☐	☐	☐	☐	☐
Serieus	☐	☐	☐	☐	☐
Authentiek	☐	☐	☐	☐	☐

Fragment 8

Waar denkt u dat deze spreker vandaan komt (provincie/regio)?*

Vul uw antwoord hier in:

[]Wat is het onderwerp van het nieuwsitem? *

Vul uw antwoord hier in:

[]Het nieuwsitem klinkt? *

Kies het toepasselijke antwoord voor elk onderdeel:

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens
Geruststellend	☐	☐	☐	☐	☐
Humoristisch	☐	☐	☐	☐	☐
Betrouwbaar	☐	☐	☐	☐	☐
Actief	☐	☐	☐	☐	☐
Formeel	☐	☐	☐	☐	☐
Informatief	☐	☐	☐	☐	☐
Serieus	☐	☐	☐	☐	☐
Authentiek	☐	☐	☐	☐	☐

Fragment 9

Waar denkt u dat deze spreker vandaan komt (provincie/regio)?*

Vul uw antwoord hier in:

[]Wat is het onderwerp van het nieuwsitem? *

Vul uw antwoord hier in:

[]Het nieuwsitem klinkt? *

Kies het toepasselijke antwoord voor elk onderdeel:

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens
Geruststellend	☐	☐	☐	☐	☐
Humoristisch	☐	☐	☐	☐	☐
Betrouwbaar	☐	☐	☐	☐	☐
Actief	☐	☐	☐	☐	☐
Formeel	☐	☐	☐	☐	☐
Informatief	☐	☐	☐	☐	☐
Serius	☐	☐	☐	☐	☐
Authentiek	☐	☐	☐	☐	☐

Afsluiting

Op welke manier maakt u gebruik van nieuwsvoorziening? (Meerdere antwoorden mogelijk)*

Selecteer alle mogelijkheden:

- nationaal nieuws, tv/radio
- nationaal nieuws, online
- regionaal nieuws, tv/radio
- regionaal nieuws, online
- Ik maak geen gebruik van nationaal en regionaal nieuws.

[]Heeft u nog op- of aanmerkingen op deze enquête?

Vul uw antwoord hier in:

Bedankt voor uw deelname!

Met vriendelijke groet,

Joppe Bakelaar, Universiteit Utrecht